

RAHANDUSMINISTEERIUM

Kohanimenõukogu koosolek 20.12.2016
PROTOKOLL NR 75

Tallinn

20.12.2016
Algus kell 13.00, lõpp kell 16.00

Juhatas: Väino Tõemets
Protokollis: Kadri Teller-Sepp
Võtsid osa: Jüri Jagomägi, Ulla Kadakas, Marja Kallasmaa, Mall Kivisalu, Peeter Päll, Evar Saar, Liisi Lumiste

PÄEVAKORD:

Arvamuse andmine valitsusele 2016.-2017. a haldusreformi käigus ühinenud kohalike omavalitsuste uute nimede määramiseks:

1. Anija vald
2. Hiiumaa vald
3. Põhjaranniku vald
4. Narva-Jõesuu linn
5. Paide linn
6. Türi vald
7. Vinni vald
8. Tapa vald
9. Rakvere vald
10. Lahemaa vald
11. Valga vald
12. Viljandi vald
13. Lääne-Harju vald
14. Saaremaa vald
15. Kanepi vald
16. Elva vald
17. Kiviõli vald
18. Alutaguse vald
19. Mustvee vald
20. Jõgeva vald
21. Põltsamaa vald
22. Järva vald
23. Haapsalu linn
24. Lääne-Nigula vald
25. Lääneranna vald
26. Väike-Maarja vald
27. Mahu või Viru-Nigula vald
28. Põhja-Pärnumaa vald
29. Luitenõmme vald
30. Häädemeeste vald

31. Pärnu linn
32. Tori vald
33. Rapla vald
34. Kehtnakandi või Hiiekõnnu vald
35. Märjamaa vald
36. Põlva vald
37. Räpina vald
38. Vastseliina vald
39. Peipsi vald
40. Tartu vald
41. Kastre vald
42. Tartu linn
43. Otepää vald
44. Mulgi vald
45. Suure-Jaani vald
46. Antsla või Urvaste vald
47. Võhandu vald
48. Haanjamaa vald
49. Kanepi vald

2. Haldusreformi käigus muudetavate külanimede juhendi heakskiitmine – välja jäetud

1) OTSUSTATI:

Esitada 2017. aastal tekkivate uute haldusüksuste nimede kohta järgmised arvamused:

1. Anija vald (Aegviidu vald, Anija vald)
Sobib (ajalooline asulanimi, endine vallanimi).

2. Hiiumaa vald (Käina vald, Kärddla vald)
Ettepanek: kahe valla ühinemisel Hiiu vald, kogu saare (maakonna ühinemisel) Hiiumaa vald. Hiiumaa on sobiv nimi terve saare (nelja valla) ühinemisel (võrdle Saaremaa vald). Kui jõustub vaid kahe valla ühinemine, on soovitatav nimi Hiiu vald, Hiiumaa nimi ei sobi. Valitsuse juhitud ühinemised asuvad jõusse samuti kohalike valimistega ning realselt kahe valla eraldi ühinemine eraldi ilmselt ei jõustu ning seega reaalset nimevastuolu ei teki, kuid kohanimenõukogu juhib tähelepanu, et kahe ja nelja valla ühinemisel tuleb nimel vahet teha.

3. Põhjaranniku vald (Toila vald, Kohtla vald, Kohtla-Nõmme vald) – vt lisa
Ettepanek: Ontika vald või Toila vald.
Põhjaranniku ei ole sobiv nimi, kuna tegu on uue kunstnimega olukorras, kus on võimalik valida mõne vana olulise kohanime vahel. Geograafiliselt raskesti leitav ja ebamäärane: põhjarannikuna tuntakse tervet Põhja-Eesti paest rannikut, aga ka Saaremaa põhjaranda. Edasisel ühendamisel langeb nimeprobleem ära.

4. Narva-Jõesuu linn (Narva-Jõesuu linn, Vaivara vald)
Narva-Jõesuu linn ühinevate omavalitsuste liiginimena vastab haldusreformi seaduse § 14 lg-s 1 sätestatud tingimustele, mis annab linnale õiguse säilitada KOV liik, ega ole kohanimena vastuolus kohanimeseaduse nõuetega (mh on tulevase haldusüksuse keskus). Kohanimenõukogu märgib ära, et 1) termini "linn" kasutamine samaaegselt kahes eri maa-ala märkivas tähenduses (linn kui haldusüksus, mis hõlmab ka külasid, ja linn kui asustusüksus, mis märgib linnalist asulat, kuhu ei kuulu külad) hakkab edaspidi Eesti aadressisüsteemis olema eksitav, ja 2) ajaloolistel ja sisulistel kaalutlustel oleks ühinevate omavalitsuste sobivaim ühisnimi Vaivara vald.

5. Paide linn (Paide linn, Paide vald, Roosna-Alliku vald)
Nimevalik vastab haldusreformi seaduse nn linna liigi säilitamise erandile. Eesti kohanimekorralduse traditsiooni ja loogikat järgiv ning adresseerimisprobleeme vältiv oleks

sobiv liigisõna vald (Paide vald).

6. Türi vald (Türi vald, Väätsa vald, Kärü vald)
Sobib (kihelkonnanimi, vallakeskuse nimi, loogiline keskuse nimi)

7. Vinni (Laekvere vald, Rägavere vald, Vinni vald)
Vana asulanimi ja endise valla nimi.

8. Tapa vald (Tamsalu vald, Tapa vald)
Tulevase valla keskus, ajalooa kohanimi (päribneb tõenäoliselt isikunimest), olemasolev vallanimi.

9. Rakvere vald (Sõmeru vald, Rakvere vald)
Ühinemispiirkonna keskus, loogiliselt seotud tervik

10. Lahemaa vald (Haljala vald, Vihula vald) – vt lisa
Ettepanek: Haljala või vallakeskuse järgi (Võsu)
Lahemaa nimi ei sobi kahe ühineva valla nimeks põhjusel, et ainult üks kahest ühinejast asub Lahemaal ning Lahemaa territoorium hõlmab suurt ala, mis ei jää ühinejate territooriumile. Sobivad vallanimid on Haljala (kihelkonnanimi), võib olla ka Võsu (vallakeskuse järgi).

11. Valga vald (Valga linn, Karula vald, Taheva vald, Tõlliste vald, Õru vald)
Ühinemispiirkonna keskus, loogiliselt seotud tervik.

12. Viljandi vald (Kolga-Jaani vald, Tarvastu vald, Viljandi vald)
Ühinemispiirkonna keskus, loogiliselt seotud tervik, endine vallanimi.

13. Lääne-Harju vald (Keila vald, Paldiski linn, Padise vald)
Sobib, muuhulgas heade alternatiivide puudumise tõttu.

14. Saaremaa vald (Saaremaa vallad, välja arvatud Põide vald)
Põhjendatud nimi Saaremaa valdade ühinemisel, seda ka Põide valla esialgse eemalejäämise puhul. Ühinejaid on hetkel 11. Saaremaa valla piiresse jääb 11 kihelkonda.

15. Kanepi vald (Kanepi vald, Kõlleste, Valgjärve vald)
Nimetatud ajaloolise kihelkonna ja valla järgi.

16. Elva vald (Elva linn, Konguta vald, Rannu vald, Rõngu vald, Palupera vald, Puhja vald)
Elva linn on tulevase valla keskus. Valla nimetamine vallakeskuse järgi vastab kohanimetõhimõtetele ja on sobiv võimalus, kui ühinejaid ei seo suurema piirkonna nimi. Elva on ühinejate mõtteline keskpunkt, tuntud vana kohanimi.

17. Kiviõli vald (Kiviõli linn, Sonda vald)
Sobib (keskuse nimi). Lügänuise vallaga ühendamisel on esimeseks nimesoovituseks Lügänuise vald, eelistades vana kihelkonnanimi noore, AS Eesti Kiviõli järgi nimetatud asulanimi ees.

18. Alutaguse vald (Iisaku vald, Alajõe vald, Mäetaguse vald, Tudulinna vald, Illuka vald)
Sobib. Ajalooline maa-ala nimi (looduspiirkonna, muinasmaakonna nimi). On olnud ajas muutuvate piiridega, kuid langeb piisaval määral kokku ühinejate territooriumiga ning on viimaste aastakümnete jooksul kinnistunud Virumaa selle nurga ühe nimetusena.

19. Mustvee vald (Saare vald, Avinurme vald, Lohusuu vald, Kasepää vald, Mustvee linn)
Sobib. Ajalooline keskuse nimi, vallakeskuse järgi, mõningate uurimuste järgi võis Mustvee nimi varem käia ka Peipsi järve kohta.

20. Jõgeva vald (Jõgeva vald, Jõgeva linn, Palamuse vald, Torma vald)
Sobiv (loogiline keskuseniimi, ajalooline nimi).

21. Põltsamaa vald (Põltsamaa linn, Põltsamaa vald, Pajusi vald, Puurmani vald)
Sobib, nimetatud ajaloolise kihelkonna ja valla järgi.

22. Järva vald (Järva-Jaani vald, Albu vald, Ambla vald, Imavere vald, Kareda vald, Koeru vald, Koigi vald)
Sobib (ebareeglipärane, kuna maakonnanimi ei sobi üldjuhul osa maakonna valdade nimeks ning tegu ei ole ka maakonnakeskusega, kuid siin ei ole ühtki teist sobivat nimevarianti).

23. Haapsalu linn (Haapsalu linn, Ridala vald)
Nimevalik vastab haldusreformi seaduse nn linna liigi säilitamise erandile (HRS § 14 lg 1). Eesti kohanimekorralduse traditsiooni ja loogikat järgivad sobivad nimed oleksid aga Haapsalu vald (keskuse järgi) ja Ridala vald (kihelkond, mis kattis ka Haapsalu, ajalooline nimi, ühinemise järel kaduv nimi).

24. Lääne-Nigula vald (Lääne-Nigula vald, Noarootsi vald, Nõva vald, Martna vald, Kullamaa vald)
Sobib, ehkki ei ole ideaalne, hõlmab mitut kihelkonda, millest üks pääseb domineerima. Samas ei ole ka paremat alternatiivi. Mõningane analoogia Järvaga. Nimi sobivalt paaris Viru-Nigulaga.

25. Lääneranna vald (Hanila vald, Koonga vald, Lihula vald, Varbla vald) – vt lisa Ettepanek: 1) Lihula vald, 2) Lääneranna vald.
Kohanimenõukogu peab sobivaimaks nimeks Lihula valda ajaloolise Läänemaa keskuse järgi. Kohanimenõukogu vallanimede rakkerühm on valdadele 28.06 arvamuses väljendanud, et nime Lääneranna vald võib kaaluda, kuid seda võiks kaaluda alternatiivse variandina Lihula kui sobivaima nime järel. Täiesti uue nime valimine ei ole välistatud, ehkki Eesti kohanimetraditsioonis üldiselt püütakse kunstnimede valimist haldusüksuse nimeks vältida. Lääneranna vald kui geograafiliselt mittetäpne uudisnimi vajab enam põhjendamist. Vahepeal tekkinud võimalike ühinejate ja nende uute nimede tervikpildi ja teiste sarnaste nimetaotluste põhjal leiab nõukogu, et uudisnimedest haldusüksuste nimedena tuleks võimalusel hoiduda.

26. Väike-Maarja vald? (Väike-Maarja vald, Rakke vald)
Sobib (kihelkonnanimi, vana asulanimi). Koosoleku toimumise ajal ei olnud ühinemiskokkuleppe saavutamise kohta täpne info teada.

27. Mahu vald või Viru-Nigula vald (Kunda linn, Viru-Nigula vald, Aseri vald)
Sobivad on mõlemad nimed (vallad võivad ise eelistuse valida), ajaloolised tähtsad kohanimed, Viru-Nigula ka kihelkonnanimi. Koosoleku toimumise ajal ei olnud valdade valik teada.

28. Põhja-Pärnumaa vald (Halinga vald, Tootsi vald, Vändra alev, Vändra vald)
Ettepanek: nimi sobib, sobiv nimi on ka Vändra vald (vt ka Lõuna-Pärnumaa).
Sobib põhjusel, et ühinejatele on sobivat nime raske leida, aga ilmakaarenime oleks hea vaadata kooskõlas Häädemeeste-Saarde piirkonna ühinemisega – Lõuna-Pärnumaa nime valikul tekiksid loogilised poolused, põhi ja lõuna. Nimi iseenesest on pisut kohmakas, ning seetõttu oleks heaks nimeks ka Vändra vald (reeglipärane vallanimi ehk kihelkonnanimi, keskuseniimi (ühinemislepingu järgi saab vallakeskuseks Vändra alev)).

29. Luitenõmme vald? (Häädemeeste vald, Surju vald, Tahkuranna vald)
Ettepanek: Uulu või Häädemeeste. Koos Saardega Lõuna-Pärnumaa.
Koosoleku toimumise ajal ei olnud ühinemiskokkuleppe saavutamise kohta täpset infot teada. Luitenõmme nime geograafiliselt ebamäärane kunstnimenäide tuleks vallanimena vältida. Vt ka Häädemeeste vald. Varem on pakutud ka Reiu valda.

30. Häädemeeste vald (Häädemeeste vald, Tahkuranna vald)
Sobib (kihelkonnanimi).

Koosoleku ajal ei olnud ühinemisläbirääkimiste tulemus teada. Varasemate ühinemisläbirääkimiste puhul (4 valda) peeti soovitatavaks Uulu (vallakeskuse nimi), Reiu (loodusnimi jõe järgi), Lõuna-Pärnumaa nime. Kohanimenõukogu leidis, et kolme valla ühinemisel oleksid sobivad Uulu ja Häädemeeste ning nelja valla ühinemisel (kui ühineb ka Saarde) Lõuna-Pärnumaa (vt ka Põhja-Pärnumaa).

31. Pärnu linn (Audru vald, Paikuse vald, Pärnu linn)

Pärnu linn ühinevate omavalitsuste liiginimena vastab haldusreformi seaduse § 14 lg-s 1 sätestatud tingimustele, mis annab linnale õiguse säilitada KOV liik, ega ole kohanimena vastuolus kohanimeseaduse nõuetega (mh on tulevase haldusüksuse keskus). Kohanimenõukogu märgib ära, et termini "linn" kasutamine samaaegselt kahes eri maa-ala märkivas tähenduses (linn kui haldusüksus, mis hõlmab ka külasid, ja linn kui asustusüksus, mis märgib linnalist asulat, kuhu ei kuulu külad) hakkab edaspidi Eesti aadressisüsteemis olema eksitav.

32. Tori vald (Are vald, Sauga vald, Sindi linn, Tori vald)

Sobib (kihelkonnanimi reegel).

33. Rapla vald (Rapla vald, Kaiu vald, Raikküla vald)

Sobib (keskuse nimi, tekib loogiline tervik).

34. Kehtnakandi või Hiiekõnnu vald (Järvakandi vald, Kehtna vald) – vt lisa

Ettepanekud: Kehtna vald ja Hiiekõnnu vald.

Kehtnakandi on võõrapärane muundatud kunstinimi. Tegu ei ole ka liitnimega.

Kehtna vald on vana asulanimi, valla tulevane juriidiline aadress (keskusenimi). Hiiekõnnu nime puhul on tegu ajaloolise kohanimega, see on Lelle aleviku endine nimi.

35. Märjamaa vald (Märjamaa vald, Vigala vald)

Sobib (kihelkonnanimi 13. sajandist), vallakeskuse nimi.

36. Põlva vald (Põlva vald, Ahja vald, Laheda vald, Mooste vald, Vastse-Kuuste vald)

Sobib (loogiline ajalooline keskuse nimi).

37. Räpina vald (Räpina vald, Veriora vald, Meeksi vald, Mikitamäe vald, Värskä vald)

Sobib (loogiline ajalooline keskuse nimi).

38. Vastseliina vald (Orava vald, Vastseliina vald)

Sobib (kihelkonnanimi, vana vallanimi).

39. Peipsi vald (Alatskivi vald, Vara vald, Peipsiääre vald)

Ettepanek: Alatskivi vald (vallakeskuse järgi), hilisemal Pala ühendamisel Kodavere vald (kihelkonna järgi).

Koosoleku ajal ei olnud täpne nimevalik teada, langes hiljem ära kui sobimatu.

40. Tartu vald (Piirissaare vald, Tartu vald, Laeva vald)

Sobiv loogiline keskuse nimi.

41. Kastre vald (Haaslava vald, Mäksa vald, Võnnu vald) – vt lisa

Ettepanek: Võnnu vald. Võib kaaluda Kastre nime.

Ühinev ala on suuremalt osalt Võnnu kihelkond, mis on Eesti vanimaid ja rahvarohkemaid kihelkondi. Kohanimenõukogu peab murettekitavaks, et Võnnu valla nime ei pandud rahvahääletusele. See tekitas hiljem rahulolematuse ning rahvaliidumise vallaelanike hulgas.

Kohanimenõukogu vallanimede rakkerühm on valdadele varem andnud arvamuse, et Kastre vald võiks nimena olla „kaalumisel teise variandina, on samuti ajalooline nimi, ajalooline ja maastikuline tähis, keskpunkt (mitte küll tõmbekeskusena). Võnnu valla nime siiski üle ei kaalu.“

42. Tartu linn (Tähtvere vald, Tartu linn)

Sobib (keskuse nimi, puuduvad muud nimetamisvõimalused).

43. Otepää vald

Sobib (ajalooline keskuse nimi, ka kihelkonna järgi).

44. Mulgi vald (Abja vald, Halliste vald, Karksi vald, Mõisaküla linn) – vt lisa

Ettepanek: Lääne-Mulgi vald, Abja-Mulgi vald või Halliste-Karksi vald.

Ühinejate territoorium on umbes kolmandik ajaloolisest Mulgimaast. Nimi vajab täpsustamist, hargtäiendiga täiendamist. Eesti pikaajaline kohanimetraditsioon ei toeta suurema ajaloolise piirkonna nime panemist väiksemale maa-alale. Kohanimeseaduse kohaselt tuleb välistada kohanime sobimatus Eesti aja- ja kultuuriloo (§ 13 lg 6 p 3). Nime tähenduse muutmine ei tähenda ainult nime uut ruumi tulevikus, vaid muudab ka inimeste arusaama paiga ajaloost ja identiteedist. Mulgi nimele on õigus kõigil ajaloolise Mulgimaa aladel.

45. Suure-Jaani vald (Suure-Jaani vald, Võhma linn, Kõo vald, Kõpu vald)

Sobib. Suur ajalooline kihelkond, vana alevinimi, linn, võimalik uue vallakeskuse nimi. Kihelkonna territoorium on väiksem kui praeguste ühinejate territoorium, seda võiks tasakaalustada vallakeskuse staatus. Omapärane ja kõitev nimi. Koosoleku ajal ei olnud teada lõplik nimevalik.

46. Antsla vald (Antsla vald, Urvaste vald)

Sobib (vallakeskuse reegel).

47. Võhandu vald (Lasva vald, Sõmerpalu vald, Võru vald) – vt lisa

Ettepanek: Võru vald.

Võhandu võib olla küll liitujate üks ühine nimetaja, kuid jõgi ise on palju pikem ja suurem osa sellest jääb naabrite territooriumile ning on ka nende identiteedi osa (vt ka lisatud kaart). Nimi on selles mõttes eksitav.

48. Haanjamaa vald (Haanja vald, Misso vald, Mõniste vald, Rõuge vald, Varstu vald) – vt lisa

Ettepanek: 1) Rõuge vald, 2) Haanja vald.

Rõuge vald on ajalooline nimi (kihelkonnanimi), vallakeskus. Ühinevatel valdadest kolm keskel paiknevat kuuluvad Rõuge kihelkonda ja Rõuge kui kihelkonnakeskus jääb võrreldavalt ühesugusesse kaugusse ka Missost ning Mõnistest.

Kohanimenõukogu ei välista Haanja nime, mis küll ei ole kõigi ühinejate ühine nimetaja (vt selgitus lisas). Rõuge kihelkonna ja ühineva omavalitsuse raskuskeskmed kattuvad paremini.

Kohanimenõukogu ei toeta nimevalikut Haanjamaa vald, kuna see nimi langeb kokku väiksema etnograafilise ning nüüdiskultuuri piirkonnaga Haanjamaa / Haanimaa.

(allkirjastatud digitaalselt)

Väino Tõemets

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Teller-Sepp

Protokollija

LISAD – kohanimenõukogu eriarvamused vallanimede suhtes.

Haldusüksusele nime määramise alused ja põhimõtted

Eesti territooriumi haldusjaotuse korraldamine, sh haldusüksuste nimede määramine ei kuulu kohaliku elu küsimuste hulka, vaid on Vabariigi Valitsuse pädevuses (§ 5 lg 2). Tulenevalt kohanimeseaduse § 6 lõikest 3 küsitakse enne nime määramist arvamust asjaomaselt kohalikult omavalitsuselt ja kohanimenõukogult, mis on valitsuse poolt moodustatud nõuandev kogu kohanimeteküsimustes. Nime valik on valitsuse kaalutlusküsimus ja valitsus ei ole nimetatud arvamustega otseselt seotud. Kohalik omavalitsus põhjendab, millistest kohalikest ajaloolistest, geograafilistest, looduslikest või muudest tingimustest lähtuvalt vastav haldusüksuse nimi on valitud. Kaalu omavad ka rahvaküsitluse tulemused.

Eesti kohanimede pärandi hoidmiseks hoitakse ja eelistatakse valla nime valikul võimalusel vanu ajalooa nimesid täiesti uutele nimedele. Üldise kohanimevaliku põhimõtteks on valida võimalikult pikka aega kestnud nimi. Esimesena peetakse silmas kihelkondade nimesid, mis on Eestis pikimat aega valitsenud piirkonnanimed. Teise lähtekohana pakutakse välja valla keskuse nime. Nende võimaluste ammendumisel võib sobivat nime otsida tuntud loodus- või kultuuripiirkonnalt, mõnelt muult kohapealselt tuntud nimelt. Vähematel juhtudel võivad kõne alla tulla täiendiga nimed (nt ilmakaar) ja liitnimed.

1. Arvamus Lahemaa nime kohta

Lahemaa nimi ei sobi kahe ühineva valla nimeks põhjusel, et ainult üks kahest ühinejast asub Lahemaal ning Lahemaa territoorium hõlmab ka suurt ala, mis ei jää ühinejate territooriumile. Lahemaa nimi ja asukoht on pikaajaliselt kinnistunud ühe kindlapiirilise maastiku- ja

kultuuriareaalina Eestis. Lahemaa geograafilised ja tunnetuslikud piirid on üldteada, suur osa Lahemaast jääb Kuusalu valda (Harju maakond). Lahemaa rahvuspark (vt lisatud kaart) tähistab lisaks looduskaitsealale ka kultuuripärandipiirkonda. Ühinejate (suuliselt) esitatud seisukoht, et enamik Lahemaa tuntud mõisaid asub Vihula valla territooriumil, ei oma siinsel juhul tähtsust, kuna Lahemaa on eelkõige looduskaitseala (rahvuspark loodi 1971. aastal), samuti kuuluvad Lahemaa piirkonna talumaastikud pärandkoosluste hulka samaväärsena mõisamaastikega. Vihula põhiosa asub Lahemaal, kuid Haljala mitte. Lahemaa nimi oleks valla puhul eksitav nii geograafiliselt (kohanimeseaduse § 13 lg 6 p 4) kui ka Eesti aja- ja kultuuriloo kontekstis (KNS § 13 lg 6 p 3).

Lahemaa nime sobivuse kohta on kohanimenõukogu vallanimede rakkerühm soovitusel andnud kahel korral: Haljala, Kadrina ja Vihula ühinemise korral ning Haljala ja Vihula ühinemise korral. Mõlemal juhul peeti Lahemaa nime haldusüksuse nimena eksitavaks ehk ebasobivaks. 12. detsembril 2016 esitas Kuusalu vald kohanimenõukogule märgukirja, milles juhtis tähelepanu nime sobimatusele.

Sobiv nimi kahele ühinejale: Haljala vald – kihelkonna nimi (Haljala), Võsu vald – (tulevase) vallakeskuse nimi. Haljala on tuntud ajalooline nimi (kihelkond alates 13. saj, vana mõisa- ja alevinimi (*Halela* 1241)). Kihelkonnanimi on tavaliselt eelistatuim nimevalik. Haljala hõlmas ka Vihula valla maid, seega on Vihulal endise kihelkonnaga otsene seos. Väga sobilik ka, kui Haljalas on tulevase valla keskus. Haljala kihelkond hõlmas 16. sajandini ka Rakvere kihelkonda.

Haljala ja Vihula nime valikut mõjutab ilmselt veel mõne ühineja lisandumine lähitulevikus. Ühinejate lisandumisel tuleks nimeküsimus üle vaadata. See puudutaks ka juhtumit, kui soovitakse alternatiivina kasutada mõnda väiksemat, aga tuntud keskusenime (näiteks mõisanime).

Nimed Haljala ja Vihula jäävad alles ka asulanimedena, mis on tähtis kohalike inimeste jaoks.

2. Arvamus Kehtnakandi valla nime kohta

Kehtnakandi nime puhul on tegu on väga võõrapärase ja muundatud kunstnimega (ei ole enam ei Kehtna ega Järvakandi), mis ei sobi vallanimeks.

Sobivad ajaloolised nimed on Kehtna vald, sobib ka Hiiekõnnu vald. Kehtna on vana asulanime, valla tulevane juriidiline aadress (keskuse nimi). Hiiekõnnu nime puhul on tegu ajaloolise kohanimelga, see on Lelle aleviku endine nimi. Reaalse ajaloolise nimena on see samas omapärane koond Hiie ja Kõnnust, ühinejate maadel levinud kohanimedest, mis oleksid üksikult võttes liiga üldised. Nimi vastab kohanimevaliku põhimõtetele (mõni muu ühendav, tuntud paiganime ühinejate territooriumil). Vallad on ise seda nime arutanud; kohanimenõukogu hindab nime sobivaks valikuks keerulise valiku puhul, kus muud ühendavat on vähe.

3. Arvamus Haanjamaa nime kohta

Rõuge vald on ajalooline nimi (kihelkonnanimi), vallakeskus. Ühinevatest valdadest kolm keskel paiknevad kuuluvad Rõuge kihelkonda ja Rõuge kui kihelkonnakeskus jääb võrreldavalt ühesugusesse kaugusse ka Missost ning Mõnistest.

Kohanimenõukogu ei välista Haanja nime, mis küll ei ole kõigi ühinejate ühine nimetaja. Haanja nime valimise korral tuleks teadvustada, et maastikurajooni Haanja kõrgustik kuuluvad Rõuge, Haanja ja Misso vald. Lisaks kuulub sellesse maastikurajooni kindlasti Vastseliina vald. Ka Meremäe vald on arvatud selle maastikurajooni osaks, kuigi tüüpiline künkliku reljeefiga kõrgustikuala on vaid Meremäe valla lõunaosa. Haanja kõrgustiku maastikurajooni kuulub ka osi Lasva, Võru ja Varstu vallast (Varstu vallal künklik ala Paganamaa kandis), kuid nende jaoks ei ole see tüüpiline maastik. Varstu ja Mõniste vald

kuuluvad põhiosas Võru-Hargla nõo maastikurajooni.

http://admin.entsyklopeedia.ee/EE_11/maastike%20looduslik%20liigestatus_uus.png

Eesti maastikurajoonide kaardilt on näha, et Haanja kõrgustik on ühinevate valdade kogu territooriumi suhtes nihkes, selle raskuskese paikneb ida pool. Rõuge kihelkonna ja ühineva omavalitsuse raskuskeskmed kattuvad paremini.

Kohanimenõukogu ei toeta nimevalikut Haanjamaa vald, kuna see nimi langeb kokku väiksema etnograafilise ning nüüdiskultuuri piirkonnaga Haanjamaa/Haanimaa. Etnograafilise alana on tegemist kahe tsaariaegse valla, Haanja ja Saaluse valla territooriumiga, kus on kõrgustiku keskosale iseloomulik eriti vahelduv reljeef, kus olid kehva põllumaaga rahvarohked külad, elatise teenimiseks tegeldi palju puutöö ja laatadel kauplemisega, hinnati rohkem kollektivistlikke väärtusi kui suuremate taludega naaberaladel. Ajaloolise Haanimaa alla kuulub Haanja valla põhjaosa, Rõuge valla kirdeosa, Voki kant ja veel mõned külad Vastseliina valla lääneosas. Mitte küll kattuv, aga siiski lähedane territoorium seostub Haanjamaa nüüdiskultuuri ilmingutega: pikalt püsiva lumikattega talispordi piirkond, ennast Haanjaga seostavate turismiettevõtete võrgustik, algupärast Haanimaa kultuuri ja elustiili väärtustavad MTÜ-d.

Traditsioonilistest ja nüüdisaegsetest elementidest kujundatud Haanjamaa maine on nii kindlapiiriline, et kogu ühineva valla territooriumil ei oleks võimalik leida sellega positiivset ühisosa. Mõniste on mõnes mõttes sarnane piirkond, Mõniste vallas ehk Mehkamaal on olemas oma selgepiiriline identiteet. Ei Mõnistes ega Varstus ei tekiks ilmselt mingit ühistunnet Haanjamaaga, sest maastikud pole sarnased, inimeste meelelaad erineb ja kohalikud võru keele variandidki on Haanimaa omast erinevad.

4. Arvamus Kastre nime kohta

Võnnu vald võiks olla esimene eelistus, sest ühinev ala ongi suuremalt osalt Võnnu kihelkond. Kuigi pool ühinevast Haaslava vallast, edela pool Mõra jõe kuulub Kambja kihelkonda, on Haaslava vallamaja Kurepalus napilt Võnnu kihelkonna poolel. 20. saj on Haaslava valla identiteet ikka rohkem Võnnu kihelkonnaga seostunud.

Võnnut on peetud üheks vanemaks kihelkonnaks, võimalik, et kihelkond oli olemas juba 13. sajandi alguses. Kihelkond oli ka üks suuremaid ja rahvarohkemaid. Ehkki ühinejad ei soovi sageli taktikalistel põhjustel ühe ühineja nime võtta, oleks Võnnu vald nimena õige ja esinduslik kogu uue valla territooriumi jaoks.

Kohanimenõukogu vallanimede rakkerühm on andnud arvamuse, et Kastre vald võiks nimena olla kaalumisel teise variandina, on samuti ajalooline nimi, ajalooline ja maastikuline tähis, keskpunkt (mitte küll tõmbekeskusena). Võnnu valla nime siiski üle ei kaalu.

5. Arvamus Lääneranna nime kohta

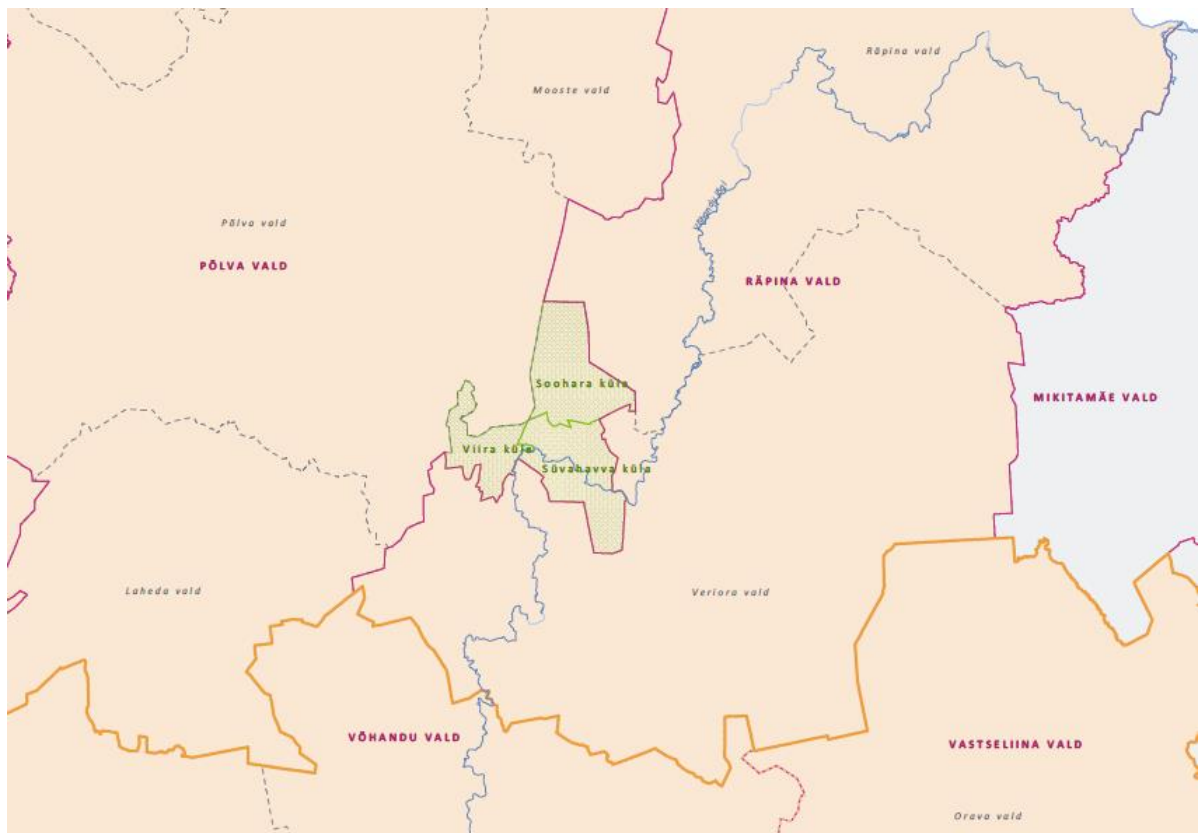
1. Kohanimenõukogu peab sobivaimaks nimeks Lihula valda ajaloolise Läänemaa keskuse järgi. asula tekkis linnuse juurde juba 13. sajandil. Lihula on ajaloos korduvalt praegusest suurema haldusüksuse keskus olnud, osa ajast ka linnalise asulana.
2. Kohanimenõukogu vallanimede rakkerühm on valdadele 28.06.2016 arvamusel väljendanud, et nime Lääneranna vald võib kaaluda, kuid seda võiks kaaluda alternatiivse variandina Lihula kui sobivaima nime järel. Täiesti uue nime valimine ei ole välistatud, ehkki Eesti kohanimetraditsioonis üldiselt püütakse kunstnimede valimist haldusüksuse nimeks vältida. Lääneranna vald kui geograafiliselt mittetäpne uudisnimi vajab enam põhjendamist. Vahepeal tekkinud võimalike ühinejate ja nende uute nimede tervikpildi ja teiste sarnaste nimetaotluste põhjal leiab nõukogu, et uudisnimedest haldusüksuste nimedena tuleks võimalusel hoiduda.

Lääneranna nimi on täiesti uus, sel ei ole ajalugu, see ei ole ühegi ühineja nimi - mis oli ühinemisläbirääkimistel muidugi pingeid vältivaks momendiks. Nimi on mõnevõrra liiga üldine: Lääneranna nimelise valla võiks paigutada Noarootsist Häädemeesteni – kas kohalikud võtavad omaks? Koonga vald jääb vallale nime andvast rannast üpris kaugele. Nimi võib seostuda romantiliste uusarendusnimedega. Arutelu käigus mainiti ebatraditsioonilist ühinemist (kaks valda Läänemaalt, kaks Pärnumaad) ning sobivat kõlalist seost Läänemaaga.

6. Arvamus Võhandu valla nime kohta

Võhandu võiks olla küll liitujate üks ühine nimetaja, kuid jõgi ise on palju pikem ja suur osa sellest jääb naabrite territooriumile. Kohanimenõukogu üks soovitusi on olnud suure loodusobjekti nime valimine, kuid seda juhul, kui nimetatud loodusobjekt on seotud just konkreetse piirkonna ja selle identiteediga. Võhandu jõgi läbib mitmeid teisi ühinevaid ja tekkivaid omavalitsusi ning selle järgi Võhandu nime reserveerimine üksnes mõne Võru maakonna valla ühiseks nimeks ei ole sobiv. Lisaks asub Võhandu ürgoru maastikukaitseala Põlvamaal Veriora vallas. Nime valik võib tekitada probleeme ka naabritega. Sarnastel põhjustel lükati Võhandu nimi tagasi 1930.-ndatel, mil see oli Sõmerpalu valla alternatiivseks nimevariandiks. Võhandu vald oleks hea nimi siis, kui liituksid praegused jõeäärsed vallad Sõmerpalust (või isegi Kanepist) Räpinani ja ühtset selget asustusnime dominantia ei oleks.

Kui ühinevad Sõmerpalu, Võru ja Lasva vald, võiks uue valla loomulik nimi olla Võru vald. Vallad liituvad omavahel nii, et tõmbekeskus, mis neid ühendab ja mille tagamaa piiresse nad kuuluvad, on Võru linn. Kuigi Võru linn jääb sellest omavalitsuste liitumisest kõrvale, on nimevalik lubatav ja loomulik (võrdle Tartu linn ja Tartu vald). Ratsionaalsust nimevalikus tuleb säilitada, sest valitud nimega tuleb ka edaspidi elada, see on aadressi osa jne. Ei ole põhjust vältida ja peita tegeliku tõmbekeskuse nime.

7. Arvamus Põhjaranniku valla nime kohta

Ettepanek: Ontika vald või Toila vald.

Põhjaranniku ei ole sobiv nimi, kuna tegu on uue kunstnimega olukorras, kus on võimalik valida mõne vana olulise kohanime vahel. Geograafiliselt raskesti leitav ja ebamäärane: põhjarannikuna tuntakse tervet Põhja-Eesti paest rannikut, aga ka Saaremaa põhjaranda.

Sobivad nimed (võrdsed valikud) on Ontika vald ja Toila vald. Edasisel ühendamisel langeb nimeprobleem ära. Jõhviga liitmisel on sobivaim nimi Jõhvi vald (vana kihelkonnanimi, mis on võimalusel alati esimene lähtekoht vallale nime valikul, vana ja oluline kohanimi).

Ontika on nimetatud põhjaranniku sünonüüm, kuid on sisuliselt geograafiliselt täpsem, määratlevam ja omapärasem. Vana kohanimi.

Toila on vallanimi, ühendav kohanimi on ka Toila mõis, mis asub Kohtla valla maadel.

8. Arvamus Mulgi valla nime kohta

Soovitavad nimevariandid on Lääne-Mulgi, Abja-Mulgi ja Halliste-Karksi vald.

Karksi, Abja, Halliste ja Mõisaküla moodustavad alla poole ajaloolisest Mulgimaast. Eesti pikaajaline kohanimetraditsioon ei toeta suurema ajaloolise piirkonna nime panemist väiksemale maa-alale.

Kohanimeseaduse kohaselt tuleb välistada kohanime sobimatus Eesti aja- ja kultuurilooga (§ 13 lg 6 p 3). Nime tähenduse muutmine ei tähenda ainult nime uut ruumi tulevikus, vaid muudab ka inimeste arusaama paiga ajaloost ja identiteedist. Mulgi nimele on õigus kõigil ajaloolise Mulgimaa aladel.

Kõne alla võib tulla hargtäiendi lisamine nimele (Lääne-Mulgi, Abja-Mulgi vald) või kihelkondade järgi Halliste-Karksi.